

## Anotace rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva

### Rozsudek ze dne 19. listopadu 2020 ve věci č. 18068/11 – *Dupate proti Lotyšsku*

Senát páté sekce Soudu jednomyslně rozhodl o porušení článku 8 Úmluvy v důsledku toho, že vnitrostátní soudy neposkytly stěžovateli ochranu proti bulvárnímu tisku, který zveřejnil tajně pořízené snímky, na nichž je zachycena spolu se svým partnerem – veřejně známou osobou – a jejich novorozeným dítětem při odchodu z porodnice.

#### I. Skutkové okolnosti

Partner stěžovatelky byl v předmětné době předsedou lotyšské neparlamentní politické strany. V roce 2003 zveřejnil celostátní bulvární týdeník článek, v němž se partner stěžovatelky vyjádřil k jejich vztahu a kde rovněž zmínil, že se v brzké době stanou rodiči. Na podzim 2003 se páru narodilo první dítě. O rok později, na podzim 2004, se ve stejném časopise objevil článek týkající se narození druhého dítěte páru. Článek obsahoval informace o narození dítěte, které časopisu poskytl partner stěžovatelky, a byl provázen devíti tajně pořízenými fotografiemi zachycujícími stěžovatelku a jejího partnera při odchodu z porodnice. Stěžovatelka se proti zveřejnění fotografií bránila občanskoprávní žalobou. Vnitrostátní soudy však tuto žalobu zamítly, a to zejména s poukazem na skutečnost, že její partner je veřejně známou osobou, že dané snímky byly pořízeny na veřejném místě, že stěžovatelku nezobrazují ponižujícím způsobem, že informace o narození dítěte poskytl médiím sám partner stěžovatelky a že navíc stěžovatelka neprotestovala proti článku z roku 2003, který se rovněž zabýval jejím soukromím.

#### II. Odůvodnění rozhodnutí Soudu

##### K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 8 ÚMLUVY

Stěžovatelka namítala, že zamítnutím její žaloby směřující proti zveřejnění fotografií došlo k porušení jejího práva na respektování soukromého života chráněného článkem 8 Úmluvy.

Soud předně uvedl, že bytí byly dané fotografie pořízeny u vchodu do porodnice, tj. na veřejném místě, stěžovatelka tímto místem musela projít, aby se s dítětem dostala z porodnice ke svému autu, přičemž nevěděla, že je fotografována. Tato situace se proto liší např. od situace stěžovatelky, která byla otevřeně vyfotografována na veřejném koncertě (*Vučina proti Chorvatsku*, č. 58955/13, rozhodnutí ze dne 24. září 2019, § 35–36). Zveřejnění těchto fotografií proto dle Soudu spadá pod pojem soukromého života ve smyslu článku 8 Úmluvy, který je v této věci tudíž použitelný.

Soud dále konstatoval, že jeho úkolem v projednávané věci je posoudit, zda žalovaný stát dostal svým pozitivním závazkům na poli článku 8 – jinými slovy, zda vnitrostátní soudy patřičně zvážily jednotlivá kritéria při hledání spravedlivé rovnováhy mezi právem na respektování soukromého života podle článku 8 Úmluvy a svobodou projevu chráněnou článkem 10 Úmluvy, tak jak byly definovány v dosavadní judikatuře Soudu (např. *Couderc a Hachette Filipacchi Associés proti Francii*, č. 40454/07, rozsudek velkého senátu ze dne 10. listopadu 2015, § 83–93). Následně se Soud zabýval každým z těchto kritérií zvlášť.

##### a) Příspěvek k debatě sledující veřejný zájem

Soud připomněl, že články týkající se soukromého života známých osobností, které směřují výhradně k uspokojení zvědavosti čtenářů, nelze považovat za příspěvek k debatě sledující veřejný zájem (*Couderc a Hachette Filipacchi Associés proti Francii*, cit. výše, § 89 a 100). Současně však platí, že třebaže je narození dítěte událostí intimní povahy, netýká se pouze soukromé sféry jednotlivce, ale i sféry veřejné, jelikož je zpravidla doprovázeno veřejným prohlášením (dokumentem osvědčujícím osobní stav) a vznikem právního vztahu mezi rodičem a dítětem; mediální zprávu o narození dítěte jako

takovou tudíž nelze považovat za odhalení čistě soukromé informace za účelem pouhého uspokojení zvědavosti veřejnosti (tamtéž, § 107).

V případě stěžovatelky dotčený článek dokumentoval intimní událost jejího života, přičemž však ani z článku, ani z dalších materiálů předložených Soudu nelze vyvodit, že by šlo o záležitost obecného významu (*a contrario, Couderc a Hachette Filipacchi Associés proti Francii*, cit. výše, kde se jednalo o informaci týkající se narození nemanželského potomka knížete v dědičné monarchii). Byť partner stěžovatelky byl v dané době předsedou politické strany, tato strana neměla zastoupení v parlamentu a on sám nevykonával žádné oficiální funkce. Předmětný článek tedy měl jistý veřejný rozměr, avšak jeho hodnota z hlediska příspěvku k debatě o věcech obecného významu byla nižší než např. u článků týkajících se politiků při výkonu jejich funkcí, kde tisk vystupuje ve své stěžejní roli hlídacího psa (srov. *Von Hannover proti Německu*, č. 59320/00, rozsudek ze dne 24. června 2004, § 63–65).

#### b) Stupeň veřejné známosti dané osoby

Soud již ve své judikatuře akceptoval, že ve vztahu ke sdíleným životním událostem lze stupeň veřejné známosti stěžovatelky odvodit od postavení jejího partnera (*Sihler-Jauch and Jauch proti Německu*, č. 68273/10 a 34194/11, rozhodnutí ze dne 24. května 2016, § 35) a že soukromá osoba může vstoupit do veřejného života v důsledku svého propojení s veřejně známou osobou (*Flinkkilä a ostatní proti Finsku*, č. 25576/04, rozsudek ze dne 6. dubna 2010, § 82–83). Soud však v těchto případech vždy zkoumal, zda se zveřejněná informace týkala primárně veřejně známé osoby a zda nezasáhla do podstaty práva na soukromí u soukromé osoby (tamtéž, § 84–85).

V projednávané věci lze dle Soudu uznat, že stěžovatelka mohla počítat s tím, že bude v médiích zmíněna jako matka dítěte a že články o narození jejího syna budou obsahovat informace o její osobě. S ohledem na druh a rozsah zveřejněného materiálu a jeho zaměření na osobu stěžovatelky nicméně Soud shledal, že dotčený článek zasáhl do soukromí stěžovatelky v mnohem větší míře, než lze odůvodnit veřejným postavením jejího partnera nebo skutečností, že se jednalo o jejich sdílenou životní událost.

#### c) Obsah mediální informace

Námítka stěžovatelky – na vnitrostátní úrovni i před Soudem – směřovala výlučně proti zveřejnění tajně pořízených fotografií zachycujících její odchod z porodnice. Soud připomněl, že porod je jedinečný okamžik v životě ženy, který se dotýká její tělesné i morální integrity, zdravotních informací, jakož i volby místa porodu (*Dubská a Krejzová proti České republice*, č. 28859/11 a 28473/12, rozsudek velkého senátu ze dne 15. listopadu 2016, § 163). Převoz dítěte po porodu domů tvoří součást této životní zkušenosti a odehrává se v citlivé poporodní době. V této souvislosti Soud upozornil, že vnitrostátní soudy v projednávané věci nerozlišily mezi informací o narození dítěte, kterou jeho otec byl ochoten zveřejnit, na straně jedné a zveřejněním tajně pořízených snímků zobrazujících stěžovatelku při odchodu z porodnice na straně druhé. Přitom však platí, že i když článek přispívá do veřejné debaty, zveřejnění soukromých informací musí být odůvodněné (*MGN Limited proti Spojenému království*, č. 39401/04, rozsudek ze dne 18. ledna 2011, § 147–51), přičemž nutno brát zvláštní ohled na situace zranitelnosti (*Egeland a Hanseid proti Norsku*, č. 34438/04, rozsudek ze dne 16. dubna 2009, § 61). Dle Soudu však pro zveřejnění dotčených fotografií neexistoval žádný naléhavý důvod. Ani to, že stěžovatelčin partner informoval veřejnost o těhotenství stěžovatelky, nemělo za následek, že by porod a převoz dítěte domů pozbyly svou zásadně soukromou povahu.

#### d) Předchozí počínání dotčené osoby

Soud zopakoval, že samotnou skutečnost, že osoba v minulosti spolupracovala s médii, případně se nebránila proti předchozím článkům týkajícím se svého soukromí, nelze použít jako argument pro to, aby byla tato osoba zbavena práva na soukromí (*Couderc a Hachette Filipacchi Associés proti Francii*, cit. výše, § 130). Pokud osoba nepodnikne kroky proti článku, který zasahuje do jejího soukromí, nelze tímto odůvodnit zveřejnění dalšího, ještě invazivnějšího článku (*Egeland a Hanseid proti Norsku*, cit. výše, § 61–62). V projednávané věci se stěžovatelka nebránila proti článku z roku 2003, který však

neobsahoval tajně pořízené fotografie ani záběry jejího dítěte; tímto jejím počínáním tedy nelze ospravedlnit zveřejnění druhého článku v roce 2004, který do jejího soukromí zasáhl mnohem výrazněji.

*e) Obsah, forma a následky článku*

Předmětný článek obsahoval krátký text a devět tajně pořízených fotografií. Byť dle Soudu lze souhlasit s vnitrostátními soudy v tom, že žádný z těchto záběrů nezobrazuje stěžovatelku ponižujícím způsobem, nelze tuto skutečnost považovat za rozhodující, a to vzhledem k soukromé povaze události zachycené na fotografiích. Soud dále upozornil na to, že daný časopis znovu otiskl daný článek včetně fotografií v roce 2007. Opakované použití záběrů přitom představuje jeden z faktorů, který Soud zohledňuje při posuzování intenzity zásahu (*Couderc a Hachette Filipacchi Associés proti Francii*, cit. výše, § 148).

*f) Okolnosti pořízení fotografií*

Soud připomněl, že klíčovým kritériem je tu rovněž férovost prostředků použitých k získání informací (*Von Hannover proti Německu*, cit. výše, § 68). V projednávané věci byly předmětné fotografie pořízeny během přesunu stěžovatelky z porodnice do auta, kdy tato musela projít veřejným prostorem. Uvedená zásadně soukromá událost nepředstavuje aktivitu, u níž stěžovatelka měla očekávat publicitu. Za takových okolností účinná ochrana soukromí vyžaduje získání souhlasu dotčené osoby během pořízení snímků, a ne až v době jejich zveřejnění. V opačném případě se dostane stěžejní prvek osobnostních práv jednotlivce do rukou třetí strany a dotčená osoba nemá kontrolu nad dalším použitím těchto snímků (*Reklos a Davourlis proti Řecku*, č. 1234/05, rozsudek ze dne 15. ledna 2009, § 37 a 40).

*g) Závěr*

Ve světle uvedeného Soud shledal, že vnitrostátní soudy se sice pokusily nalézt rovnováhu mezi právem na soukromý život a svobodou projevu, nicméně jejich přezkum nebyl proveden v souladu s kritérii stanovenými judikaturou Soudu. Z těchto důvodů Soud rozhodl, že žalovaný stát nedostal svým pozitivním závazkům na poli článku 8 Úmluvy, a došlo tudíž k porušení práva stěžovatelky na respektování jejího soukromého života.